

# מבוא לסטטיסטיקה

פרק 18 - תוחלת ושונות של סכום משתנים מקריים

תוכן העניינים

1. כללי ..... 1

## תוחלת ושונות של סכום משתנים מקריים:

### רקע:

אם:  $X_1, X_2, \dots, X_n$  משתנים מקרים אזי:

$$E(T) = E(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = E(X_1) + E(X_2) + \dots + E(X_n)$$

אם:  $X_1, X_2, \dots, X_n$  משתנים מקריים בלתי תלויים בזוגות, אזי:

$$V(T) = V(X_1 + X_2 + \dots + X_n) = V(X_1) + V(X_2) + \dots + V(X_n)$$

### דוגמה:

אדם משחק בשני משחקי מזל בלתי תלויים. תוחלת סכות הזכייה של המשחק הראשון היא 7 עם סטיית תקן 3. תוחלת סכום הזכייה של המשחק השני היא 2- עם סטיית תקן 4. מה התוחלת ומהי השונות של סכום הזכייה הכולל של שני המשחקים יחד?

## שאלות:

(1) הרווח ממניה א' הוא עם תוחלת של 5 ושונות 10.  
 הרווח ממניה ב' הוא עם תוחלת של 4 ושונות.  
 ידוע שההשקעות של שתי המניות בלתי תלויות זו בזו.  
 מה התוחלת והשונות של הרווח הכולל מהשקעה בשתי המניות יחד?

(2)  $X$  ו- $Y$  הם משתנים בלתי תלויים, סטיית התקן של  $X$  היא 3.  
 סטיית התקן של  $Y$  היא 4. מהי סטיית התקן של  $X+Y$ ?

(3) אדם משחק בשני משחקי מזל בלתי תלויים זה בזה:  
 $X$  - סכום הזכייה במשחק הראשון.  
 $Y$  - סכום הזכייה במשחק השני.  
 נתון:

$$\sigma(X) = 3, \quad E(x) = 10$$

$$\sigma(Y) = 4, \quad E(y) = 12$$

מהי התוחלת ומהי סטיית התקן של סכום הזכייה בשני המשחקים?

(4) ברולטה הסיכוי לזכות ב- 30 ₪ הוא חצי, ב-10 ₪ רבע וכך גם ב-20 ₪.  
 מה היא התוחלת והשונות של סכום הזכייה הכולל לאדם המשחק ברולטה 4 פעמים?

(5) נתון משתנה מקרי בעל פונקציית ההסתברות הבאה:

$$K = 2, 3, 4, 5, \quad P(X = K) = \frac{A}{K-1}$$

$$0 \text{ אחר } ת$$

מצאו את ערכו של  $A$ .

א. חשבו את התוחלת והשונות של  $X$ .

ב. נלקחו  $n$  משתנים מקריים בלתי תלויים מההתפלגות הנ"ל.  
 בטאו באמצעות  $n$  את תוחלת והשונות של סכום המשתנים.

### תשובות סופיות:

- (1) תוחלת: 9, שונות: 15.
  - (2) 5.
  - (3) תוחלת: 22, שונות: 5.
  - (4) תוחלת: 90, שונות: 275.
  - (5) א.  $A = \frac{12}{25} = 0.48$ . ב. תוחלת: 2.92, שונות: 1.1136.
- ג. תוחלת: 2.92, שונות:  $1.1136n$ .